

CORVINA.

A MAGYAR KÖNYVKERESKEDŐK EGYLETÉNEK KÖZLÖNYE.

VII. évfolyam.

BUDAPEST, 1884. április 30.

12. szám.

Ujjonnan megjelent könyvek.*)

Magyar nyelven.

Akadémiai könyvkereskedés (Knoll K. és társa) Bpsten.

Emlékbeszédek. A magy. tud. Akadémia elhunyt tagjai fölött tartott —. Kiadja a magy. tud. Akadémia. II. kötet. 1. sz. szám: Tanárky Gedeon. Emlékbeszéd Molnár Aladár lev. tag felett. (N. 8-r. 32 l.) Bpest, 1884. 20 kr.

Értekezések a matematikai tudományok köréből. Kiadja a magy. tud. Akadémia. A III. oszt. rendeletéből szerk. Szabó József. X. kötet 1883. 8-dik szám: Gothard Jenő. Astrophysikai megfigyelések a herényi observatoriumon 1882. évben. (N. 8-r. 27 l. és 1 tábla.) Bpest, 1884. 30 kr.

Értekezések a nemzetgazdaságtan és statisztika köréből. Kiadja a magy. tud. Akadémia. A nemzetgazd. s statisztikai állandó bizottságnak rendeletéből szerk. Földes Béla. II. kötet. 1884. 4. és 5. szám. (N. 8-r.) Bpest, 1884. Tartalma:

4. szám: Láng Lajos. Hazánk értelmi és anyagi fejlődése 1870-től 1880-ig. (49 lap.) 30 kr.

5. szám: Kerpely Antal. A magyar vasipar jövője. (A legközelebbi tíz évben.) (30 lap.) 20 kr.

Értekezések a természettudományok köréből. Kiadja a magy. tud. Akadémia. A III. osztály rendeletéből szerk. Szabó József. XIII. kötet 1883. 13., 15. szám és XIV. kötet 1884. 1-ső szám. (N. 8-r.) Bpest, 1884. Tartalma:

13. szám: Steiner Antal dr. Vizsgálatok a löcsei m. k. főrealnoda vegytani intézetéből. (16 lap.) 10 kr.

15. szám: Dada Jenő dr. Adatok a cilióflagelláták ismeretéhez. (Véglényteni tanulmány.) 1 rajzlappal. (15 lap és 1 tábla.) 20 kr.

XIV. kötet 1. szám: Tömösváry Ödön dr. Egy tömegesen szövő legyfaj az alsó-duna mellékéről. (Thalassomyia congregata.) Három tábla rajzzal. (19 lap és 3 tábla.) 30 kr.

Közlemények, nyelvtudományi —. Kiadja a magy. tud. Akadémia nyelvtudományi bizottsága. Szerk. Budenz József. XVIII. kötet. 1-ső füzet. (N. 8-r. 160 l.) Bpest, 1883. 1 frt.

Szinicei József dr. Iskolai magyar nyelvtan mondattani alapon. I. rész. A középiskolák első osztálya számára. 2-dik jav. és bőv. kiadás. (8-r. II, 98 l.) 60 kr.

Takács István. Az ik- és igék kérdése és a Révai tana. (8-r. 23 l.) Bpest, 1884. 30 kr.

Athenaeum r.-társulat Budapestén.

Kohn Sámuel dr. A zsidók története Magyarországon a legrégibb időkől a mohácsi vészig. Részben kiadatlan kútförások nyomán írta —. (A zsidók története Magyarországon I.) (N. 8-r. XXXII, 489 l.) 4 frt.

Nagy Ferenc dr. A magyar kereskedelmi jog kézikönyve. Különös tekintettel a magyar bírói gyakorlatra. III. (utolsó) füzet. (N. 8-r. XV, 465—708 l.) Bpest, 1884. Pótlékul.

Dobrowszky és Franke Budapestén.

Berecz Ede. Dalkönyvecske, egy és kétszólamu dalok gyűjteménye. Az elemi népiskolákban való használatra. (16-r. 32 l.) Bpest, é. n. (1884.) 12 kr.

János főherczeg. A spiritizmus titkaiból. (8-r. 84 lap.) Budapest, 1884. 50 kr.

*) Könyvésztünk minél teljesebbé tétele végett felkértenek a t. kiadók, hogy kiadványaik egy-egy példányát megjelenés után azonnal, a „Csak szorosán“-egylet „Könyvészteti bizottsága“ czime alatt beküldeni sziveskedjenek.

Kvassayné-Kun Melanie. A sors kegyenczei. Regény 3 kötet. (8-r. 208, 156, 139 l.) Bpest, 1884. Egybe fűzve 2 frt.

Franklin-társulat Budapestén.

Ábrányi Emil. Teréz és kisebb költemények. (K. 8-r. II, 103 l.) Bpest, é. n. (1884.) 80 kr.

Erdődi János. Földrajzi vezérfonal iskolai és magánhasználatra, 4-ik átdolg. kiadás. Kilenec térképpel. (8-r. 142 l.) Budapest, 1884. 40 kr.

Évlapjai, A Kisfaludy-társaság. Új folyam. XVIII. kötet. 1882—1883. (N. 8-r. III, 409 l.) Bpest, 1883. Pkötben 2 frt 50 kr.

Filozófiai írók tára. A m. tud. Akadémia támogatásával szerkesztik Alexander Bernát és Bánóczy József. V.: Alexander Bernát. A XIX. század pessimizmusa. (Schoppenhauer és Hartmann). A m. tud. Akadémia által a Gorove-díjjal jutalmazott pályamű. (N. 8-r. 152 l.) Bpest, 1884. 1 frt.

Finály Henrik dr. A latin nyelv szótára. A kúttökből a legjobb és legújabb szótáriróadalomra támaszkodva összeállította —. XI. XII. füzet: propositis-zythum. (Ln. 8-r. XI. 1601—2134 hasáb.) Bpest, 1884. 1 frt 60 kr.

— Ugyanaz teljes. (Ln. 8-r. XI, 2134 hasáb.) Budapest. 1884. 10 frt.

Galgóczy Károly. Mezei gazda népszerű vezérkönyve a mostani viszonyokhoz alkalmazva. Földbirtokosok, gazdatisztek és földművesek használatára; de kiváltképpen a magyar földművelőnép számára több gyakorlati földművelők és gazdatisztek közremunkálásával írta —. Ötödik kiadásban javította és bővítette dr. Farkas Mihály. II. kötet: Az állattenyésztés. (8-r. VIII, 236 l.) Bpest, 1884. 80 kr.

Haller Károly dr. Gazdasági jogiseme a gazdasági tanintézetek növendékei és a mezei gazdák szükségletéhez alkalmazva. 2-dik bőv. kiadás. (N. 8-r. XVI, 206 l.) Bpest, 1884. 1 frt.

Hintner B. dr. Görög gyakorlókönyv Hintner és Curtius nyelvtanaihoz. A 4-dik kiadás nyomán ford. és átdolg. Schill Salamon. (N. 8-r. II, 231 l.) Bpest, 1884. 1 frt 40 kr.

Jókai Mór munkái. Népszerű kiadás 18. 19. 20.: Erdély aranykora. Ötödik kiadás. (K. 8-r. 402 l.) Bpest, 1884. 1 frt 20 kr.

Mangold Lajos dr. Világtörténelem. Középtanodai használatra. II. kötet: Középkor. Második, az új tanterv alapján teljesen átdolgozott, képekkel és térképekkel bővített kiadás. (N. 8-r. 208 l. és 4 térkép.) Bpest, 1884. 1 frt 50 kr.

Szirmai J., Vörös S. és Szilágyi J. A negyedik iskolaév. Magyar olvasó- és nyelvképzőkönyv a népiskolák IV. osztálya számára. (8-r. 215 l.) Bpest, 1884. Pkötben 50 kr. — Az ötödik és hatodik iskolaév. Magyar olvasó- és nyelvképzőkönyv a népiskolák V. és VI. osztálya és az ismétlő iskolák számára. (8-r. 319 l.) Bpest, 1884. Pkötben 60 kr.

Utazások könyvtára. Szerkeszti a magyar földrajzi társaság. IV.: Przewalszkij Mihájlovics Nikolaj. Zájzánból Khámin át Tibetbe és a sárga folyó forrásvidékére. P. M. N. harmadik útja Közép-Ázsiába. Oroszból dolgozta Csöpey László. A szövegbe nyomott képekkel. (8-r. 495 l.) Budapest, 1884. 3 frt 60 kr.

Grill K. udv. könyvk. Budapestén.

Kereskedelmi és iparkamrák alapításának, kerületi beosztásának, személyzete létszámának és egyéb viszonyainak ismertetése. Külön lenyomat a „Közgazdasági Értesítő“ 1884. évi 6 számából. Kiadta a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium. (8-r. 64 l.) Bpest, 1884. Bizom. 20 kr.

„Hunyadi Mátyás“ intézet Budapestén.

Halász Mihály. Konstantinápoly. (8-r. 144 l.) Bpest, 1883. 60 kr.

Kilián Frigyes Budapesten.

Nemzetgazdasági szemle. Havi folyóirat a nemzetgazdaság, pénzügyi statisztika köréből. Szerk. György Endre. VIII. évtolyam. 1884. IV. füzet. — Április. (N. 8-r. 273—352 l.) Budapest, 1884. 80 kr.

Lampel R. (Wodianer F.) Budapesten.

Bakónyi Károly és Pathó Géza. Az osztrák-magyar monarchia haderejének szervezete. A némlét. m. k. honv. minister által elfogadott tankönyv I. II. füzet. (8-r. II, 153, IV és 211, XV lap.) Bpest, 1884. 3 frt.

Carmen Sylva Jehova. Ford. Goldis János. (8-r. 35 l.) Arad, 1884. Nyom. Ungerleider Albertnél. Bizom. 50 kr.

Szaládi Antal. A magyar hírlap-irodalom statistikája 1780—1880-ig. Bevezetéssel ellátta Ferenzi József. (8-r. XIX, 248 és V l.) Bpest, 1884. 1 frt 70 kr.

Nádor Kálmán Budapesten.

Ezeregy éjszaka. Teljes kiadás. A legjobb kútfők után. 4—5. füzet. (8-r. 145—240 l.) Bpest, 1884. Füzetje 25 kr.

Ifj. Nagel Ottó Budapesten.

Népszínház műsora. 11. 12. szám. (8-r.) Bpest, é. n. (1884.) Egy-egy szám 50 kr. Tartalma:

11. szám: György Vilmos. Az öreg béres. Eredeti népszínmű 3 felv. 5 szakaszban. Zenejét szerző Szentirmay Elemér. Kézirat gyanánt. (92 lap.)

12. szám: Kőrödi Péter. A legény bolondja. Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban. 3-dik kiadás. Kézirat gyanánt. (81 lap.)

Posner Károly Lajos Budapesten.

Lachenmayer J. F. Rajz-atlas, különös tekintettel a nők rajztanítására készítette a württembergi ipar- és továbbképzőiskolák kir. bizottságának megbízásából Stuttgartban. — 2—5. füzet. (Ivkrét 6—6 rajzlap.) Bpest, é. n. 1884. Füzetje 1 frt 50 kr.

Ráth Mór Budapesten.

Arany János összes munkái Végleges teljes kiadás. 20. füzet. (8-r. V. kötet 369—473 és VI. kötet 1—16 l.) Bpest, 1884. 60 kr.

— Ugyanaz díszkiadás. (N. 8-r. V. kötet 369—473 és VI. kötet 1—16 l.) Bpest, 1884. 1 frt.

Hübner Sándor. b. Séta a világ körül. 7-dik képes füzet. (8-r. II. kötet 177—272 l. és 8 kép.) Bpest, 1884. 60 kr.

Révai testvérek Budapesten.

Jókai Mór újabb regényei. Jókai Róza rajaival. 6-dik füzet: A löcsei fenér asszony. 6. füzet. (8-r. I. kötet 201—226; II. kötet 1—8 l.) Bpest, 1884. 25 kr.

Lenkey Ferencz. A hogyan megtörtént. Elbeszélések. Első rész. (16-r. 128 l.) Bpest, 1884. 80 kr.

Magyar Ifjuság. Képes lap a serdülebb ifjuság számára. Szerk. Kürthy Emil. 1884. 1—9. füzet. (K. 4-r. 1—180 l.) Budapest, 1884. Egy-egy füzet 25 kr.

Mit akar a függetlenségi párt? Szózat Magyarország polgáraihoz. (8-r. 48 l.) Bizom. 20 kr.

Regényvilág. Képes szépirodalmi lapok a művelt közönség számára. IV. évf. 1883—84. 31. füzet. (4-r. 513—528 l.) Budapest. Füzetje 15 kr.

Sennyey Pál báró és gróf Apponyi Albert. Irta: egy magyar conservatív (N. 8-r. 125 l.) Bpest, 1884. 1 frt.

Spitz J. Gyula. A talmud álláspontja a morál és a társadalom irányában. (K. 8-r. 15 l.) Bpest, 1884. Bizom. 20 kr.

Özv. Seiler Henrikné Szombathelyt.

Mattei Cesare gróf. Uj vade-mecum az uj és valódi utmutató mindazok számára, kik maguk magukat akarják gyógyítani az electrohomöopathiával. Magyarra fordította Kőfalvi Vid or. Egy könyom. táblával. (8-r. IX, 10—78 lap és 1 tábla.) Szombathely, 1884. 50 kr.

Stampfel Károly Pozsonyban.

Vutkovich Sándor dr. Türedékek Petőfi Sándor életéből. (4-r. III, 95 lap.) Pozsony, 1883. 1 frt 50 kr.

Magyar Helikon. 28. 34. 35. füzet. (N. 8-r.) Pozsony, 1884. Füzetje 20 kr. Tartalom:

28. Deák Farkas. Deák Ferencz. (II. kötet 169—192 l.) 34. Ferenzy József dr. Katona József. (I. kötet 81—104 l.)

35. Vass Bertalan. Horvát István. (I. kötet 105—128 l.)

Szerzők saját kiadásaikban.

Pénzügyi-kalauz, Egytetemes —, „az összes adó és jövedék“ ügyekben. A nagyobb adófizetők, az adóügyekkel foglalkozó állami, köztörvényhatósági tisztviselők, a m. k. pénzügyőrség, a városi és községi előljárók, és mindazok számára, a kik valamely oly vizsgára vagy szigorlatra készülnek, melyen az adó és jövedék ügyekbeni jártasság kívánatik. Szerkesztette és kiadta Dobos Nep. János. 3-ik bőv. és egészen újból átdolgozott kiadás. (N. 8-r. 48 l.) Székesfehérvár, 1884. (Szerző.) 50 kr.

Pulszky Károly. A magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma. Megnyitott 1884. február 17-én. I. füzet: Első terem: A kereszténységnek régebb emlékek. (Ln. 8-r. VIII, 1—108 l.) Budapest, 1884. (Nemzeti Muzzeum.) 1 frt.

Szinnyei Gerzson. A sárospataki főiskolai könyvtár történetét (8-r. 71 lap.) Sárospatak, 1884. Nyomtatta Steinfeld Béla. (Szerző.) 30 kr.

Tetty Nándor és társa Budapesten.

Justus dr. Zsidók tükre vagyis: 100 ujonnan felfedezett, mai nap is érvényes a zsidóknak a keresztényekkel való érintkezéséről zsidótörvény; a zsidótörvények keletkezéséről és tovább fejlődését előadó érdekes bevezetéssel. Ford. Verus. (8-r. 87 l.) Bpest, 1884. Bizom. 50 kr.

Szalay Pál. A földadó-kataszter rövid és népies ösmertetése. Az ide vagy törvények és rendeletek felhasználásával. 2-ik kiadás. (K. 8-r. 31 l.) Bpest, 1884. Pesti könyvny. részvtárs. Bizom. 20 kr.

Weizsmann testvérek Budapesten.

Bolondság, egy millió. Apróságok a humor és jó kedv világából. I. kötet. 6-ik füzet. (4-r. 201—240 l.) Budapest, 1884. 20 kr.

Zilahy Sámuel Budapesten.

Sincerus. Pártjaink és parlamentarismunk a választások előtt. (N. 8-r. 77 l.) Bpest, 1884. 60 kr.

Idegen nyelven.**Grill K. udv. könyvk. Budapesten.**

Fest Emerich v. Gedichte. (8-r. II, 189, V l.) Budapest, 1884. 1 frt 50 kr., félbörkötésben 2 frt 50 kr.

Lampel Róbert (Wodianer F.) Budapesten.

Heinrich Gustav Professor Dr. Deutsches Lehr- und Lesebuch für höhere Lehranstalten insbesondere für Obergymnasien und Oberrealschulen. II. Band. Mit einem Grundriss der Poetik und erklärenden Anmerkungen. 6-te verbesserte Auflage. (N. 8-r. IV, 342 és V l.) Bpest, 1884. 1 frt 40 kr.

Ráth Mór Budapesten.

Bulletin annuel des finances des grandes villes. Cinquième année: 1881. Contenant les villes de: Paris, Berlin, Vienne, Varsovie, Budapest, Amsterdam, Breslau, Turin, Copenhague, Munich, Washington, Gènes, Stockholm, Lille, Prague, Leipzig, Trieste, Venise, Königsberg, Frankfurt s/M. Bologne, Christiania, Stuttgart, Dusseldorf, Graz, Magdebourg. — Augmenté d'un exposé comparatif et des tableaux synoptiques pour la période quinquennale de 1877 à 1881. Publié sur le vœu de la commission permanente du congrès international de statistique aux frais de la ville de Budapest. Rédigé par Joseph Kőrösi. (K. 4-r. 69 l.) Budapest, 1883. Bizom. 1 frt 20 kr.

Stampfel Károly Pozsonyban.

Wagner L. Dr. und Orbok M. v. Geographie des Pressburger Komitates. Auf Grundlage des minist. Lehrplanes für das III. Schuljahr der Volksschulen verfasst von —. Mit einer Landkarte des Pressburger Komitates und 6 Bildern. (8-r. 80 l. és 1 térkép.) Pressburg, 1884. Pkbt. 30 kr.

Helmár August. Das ungarische Millenarium. Ein Rückblick auf die 1000-jährige Geschichte Ungarns. (4-r. 32 lap.) Pressburg, 1884. 80 kr.

Zeneművek.

„Harmonia“ magy. zeneművészek r. társ. Budapesten.

Serly Lajos „Czigány Panna“. Almásy Tihamér népszimfővének összes eredeti dalai. 10 dal énekhangra zongorakísérettel. 1 frt 80 kr.

Somogyi Maurice. Quatre mazurkas de Salon pour le piano. 1 frt 50 kr.

Menner és Schleuning Szegeden.

Moór Manó. „Komámasszony“. Makróczy János eredeti népszimfővének összes dalai. 13 dal énekhangra zongorakísérettel. 1 frt 50 kr.

Táborszky és Parsch Budapesten.

Fahrbach Fülöp ifj 183-ik mű. „Preciosa“. Mazur polka zongorára. 75 kr.

Sajtó alatt lévő művek.

Berger Sámueinél N.-Váradon:

K. Nagy Sándor. „Biharország“. Utirajzok. 2-dik javított és bővített kiadás. Előfiz. ár 1 frt 30 kr.

Gallia-féle könyvk. Kecskeméten:

Gótsch József. Napi kamatlábak. Előfiz. ár 1 frt 60 kr.

Szerző saját kiadásában:

Mayer Miklós (műkertész Szegeden). A rózsatenyésztés. Előfizetési ár 60 kr.

A spanyol könyvtárak.

Madrid csodálatraméltó nagy számú könyvtárakal bir, ezek között a nagy nyilvános (Nacional) könyvtár 600,000 nyomtatott könyvvel és 30,000 kézirattal és az egyetemi könyvtár 137,374 nyomtatott könyvvel és 133,013 kézirattal. Ezekon kívül még a tudományos testületek és nyilvános intézetek könyvgyűjteményei állanak a közönség rendelkezésére. Legnagyobb csodálatot gerjesztenek a nagy magán-könyvtárak: Canovas del Castillo 14,000 könyvvel és 600 kézirattal, Salvá 20,000 és 3000, Gayangos 22,000 és 2700, Barrantes 10,000 és 1000, Fernandez-Guerra 10,400 és 100, Campo Alange gróf 15,600 és 400, Tróy Moxó 7800 és 4200, Cárdenas 8000 és 100 és a Torenói gróf 8000 könyvvel és 300 kézirattal birnak.

De a legjelentékenyebb magánkönyvtár Ossuna hercegé, melynek értéke 800,000 francra becsültetik és mely állítólag ily áron fog a kormány által megvásároltatni. Ezen könyvtár a család különböző fejei által ős idők óta gyűjtetett és a nemrég elhalt hercegtől számos, külföldön, nevezetesen Olaszországban tett vásárlások által tovább gyarapítottatott. Több mint 4000 kéziratot tartalmaz, melyekbe a spanyol irodalom virágzó korszakából származó 3000 szindarab nincsen beleszámítva: az utóbbiak közt egymaga Lope de Vegától 100, néhány Calderontól, több darab Moretotól van és az egyetlen jó karban maradt Quevedotól; mindezen kincsek századokon át ismeretlenek maradtak és ha ezen könyvtár nem fog Spanyolország által megvásároltatni, bizonyynyal örökre el fogja azt veszíteni ezen ország.

A kéziratok közt találunk egy Petrarkát szép miniaturokkal, egy ép oly szép Dantet, Columbus naplóját, melyet Bartolomé de las Casas másolt le, az Alpujarras völgyeiben vívott mór harcok történetét Tendilla gróftól, Cisneros bibornok misekönyvét és más kincse-

ket. Ehhez tartozik továbbá Rubens hivatalos levelezése azon időből, midőn ő Madridban diplomata-hivatalt viselt. A Roman de la rose egy kis kézirataért egy madridi könyvtáros 100,000 francot volt megbízva igérni!

Ezen könyvtárba származtak át a marquis de Santillana és marquis de Villena gyűjteményei és minden a mit Pimentel és Benavento nemes háza birt. Összesen vagy 40,000 kötetre tehető e könyvtár száma.

Hogy a tudós, vagy csak fölületes műveltséggel bíró spanyolok hő kívánata, hogy az állam megvásárolja s ez által biztosítsa Spanyolországna e könyvtárt, az természetes. De a „Revista“ egy levelezője azon eredményre jut, hogy még sem kívánatos a könyvtár megszerzése, mivel hazájának nyilvános könyvtárai oly állapotban vannak, mely a tudomány érdekében kívánatosná tenné, hogy az Ossuna ház kincsei más kezelés alá kerüljenek.

A spanyol könyvtárak nem birnak egy rendes kezeléshez szükséges elegendő alapokkal s személyzettel. Legnagyobb részében rendezetlenül hevernek oly magánkönyvtárak, melyeket csak azért vásároltak meg, hogy a vétellel az eladónak szivességet tegyenek. Egy könyvtár sem bir modern művekkel, ha csak aján-dékba nem kapta azokat az illető szerzőktől. Toledoban még deszkákkal sem rendelkezik a könyvtár, mely-ken legalább felállithatná a könyveket. A régi Concilium-teremben ezekre menő kötetek hevernek, mely-kehez soha egy lélek sem nyúl. A könyvtárt egy ember kezeli, kinek 2 irnok segédkeznek. Ezenkint összesen 500 franc alapja van könyvek vételére s beköttetésére! Santiagoban orvosi facultás és ennek egy gyönyörű könyvtára van, de nincs pénze újabb orvosi művek beszerzésére!

A régiségi muzeum, a nagy állami levéltár Simancasban, az indiai levéltár még catalogus fölött sem rendelkeznek! A madridi nagy könyvtár catalogusába sok könyv nincsen felvéve, mely a könyvtárban tényleg meg van. Továbbá a legtöbb nyilvános könyvtár, a nemzeti könyvtár is, csak egy könyvet adnak ki használatra, úgy hogy ezáltal minden tudományos munkálkodást majdnem lehetetlenné tesznek. Itt a főbaj a személyzet csekély számában rejlik.

Ford.: Z. S.

A magyar könyvkereskedelem kezdetei.

I.

A magyar könyvkereskedelem történetét megírni, egyike a legháládatosabb, de egyszersmind legnehezebb feladatoknak, melyet könyvszetünk maga elé tűzhetne, — egyike a legnehezebbeknek, mivel idevágó kútforrásoknak nagyon szűkében és előmunkálatoknak majdnem teljesen hiányában vagyunk. Csak is a magyarországi könyvkereskedelem régibb korszakáról birunk. (Erdélyre vonatkozólag T e u t s c h-től létezik egy jeles dolgozat) néhány már elavult korábbi kiséreletektől eltekintve 2 jeles, azonban a tárgyat sem nem kimerítő, sem nem kellően feldolgozott értekezéssel; egyik gróf Kemény Józsefnek az egész tárgyat felölelő dolgozata a magyar- és erdélyhoni nyomdászokról külföldön 1472-től 1494-ig, valamint a budai könyvkereskedőkről 1484-től 1525-ig, a másik K n a u z Nándornak egy kitünő, a római Ritus bevezetéseig terjedő

bibliographiai összeállítás a többnyire budai könyvkereskedők költségén nyomtatott magyar inekönyvekről s Breviariumokról, mely két dolgozatban, nevezetesen Knauzéban egy sereg idevágó őnyomatványok (Incunabilis) leírása foglaltatik, melyek a külföldi bibliographiában teljesen ismeretlenek.

Persze kell, hogy a magyar könyvkereskedelem kezdetei korábbi időkbe legyenek visszavezethetők, mint a nyomdászat bevezetése Magyarországon, vagyis 1473-ig. Alig képzelhető, hogy régebbi Egyetemeink — a veszprémi a XIII. században, a pécsi és budai a XIV-dik század vége óta és a pozsonyi 1472-től 1490-ig — épen abban különböztek volna a külföld testvéregyetemeitől, hogy körülöttük a Rector felügyelete alatt ne telepedtek volna le másolók, könyvkötők és könyvkereskedők; továbbá kell, hogy a korábbi időkben Magyarország kisebb városi és papi iskolái tankönyv-szükségletüket, ha azt nem is kizárólag belöldön szerezték be, annak legalább nagyobb részét magyar könyvkereskedők közvetítése által fedeztették légyen. Sajnos azonban, hogy a magyar könyvkereskedelem ezen legrégebbi kezdeteiről nincsen határozott tudomásunk. Találunk ugyan itt-ott magyar származású kéziratok és nyomtatványok vételárai feljegyzését, de ezek többnyire oly magántizletekre vonatkoznak, melyek legfeljebb a magyarországi könyvek átlagos áráiról nyújtanak tájékoztatást. A magyar könyvkereskedelem első biztos nyomaira csak a nyomdászat behozatalával Magyarországon akadunk, de ezen könyvkereskedelem kezdeteitől fogva a mohácsi csatáig csak kathol. vallástani könyvekre, iskolakönyvekre és néhány Magyarország történetére vonatkozó művekre szorítkozik, melyek majdnem mind — az akkori idők

szokása szerint csak kevés példányban nyomtatva — ritkán maradtak több mint 2—3 példányban, sőt gyakran csak 1 példányban reánk, részben mivel (a gyors elkallódástól eltekintve) minden újabb kiadás megjelenésével mint hasznavehetetlen és elavult eldobattak, részben mivel azok a katolikusok és protestánsok közt folyt elkeseredett vallásharcok idejében az új tan tulbuzgó követői által megsemmisítették.

Abel Jenő után Z. S.

(Folyt. követk.)

Petrik Géza 1860—1875-iki könyvészete ügyében hozzánk érkező interpellációkra szükségesnek tartjuk kijelenteni, hogy az alphabetum végét s a szalmutató elejét tartalmazó 5-ik füzet május elején jelenik meg; a befejező 6-ik füzet pedig előreláthatólag augusztusban kerül ki a sajtó alól.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy Petrik, ki a vallás- és közoktatásügyi miniszterium megbízásából Magyarország 1712—1860-iki magyar, latin, német, szláv stb. könyvészetének összeállításán dolgozik, pár hét múlva hosszabb ideig tartó körútra indul, részben az ország különféle nagyobb s kisebb könyvtárainak áttanulmányozása, részben pedig az egyes városok sajtótermékeinek pontos összeállítása végett. Visszajövele után sajtó alá rendezi ez érdekes és irodalmunkban kétség kívül nagy hiányt pótló munkát. Alkalmilag egyébiránt még visszatérünk e tárgyra, részletesebb tudósítást adva Petriknek e nagyszabású bibliographiai munkájáról.

H I R D E T É S E K.

Grimm Gusztáv Budapesten

keres:

1 Kisfaludy Sándor minden munkái kiadta Toldy Ferenc. Második kötet. (1847. Emich.)
14.

In den nächsten Tagen erscheint in meinem Verlage:

Horváth István életrajza.

Irta

Vas Bertalan.

Gr. 8° 24 Seiten. Preis 20 kr. ord., in Rechn. 25%, baar 33 $\frac{1}{3}$ %.

Anlässlich der am 11. Mai 1884 stattfindenden hundertjährigen Geburtsfeier des hochverdienten Geschichtsschreibers Stefan Horváth, dürfte im ganzen Lande diese Biografie freudig begrüßt werden und dem entsprechend auch eine rege Nachfrage sein. Ich bitte deshalb

jene geehrten Handlungen, welche sich besonders thätig zeigen und grössere Partien zu beziehen beabsichtigen, sich direct mit mir ins Einvernehmen setzen zu wollen.

Ihre umgehende Bestellung erbittend zeichne

Hochachtungsvoll

Pressburg, im April 1884.

C. STAMPFEL's Verlag.

9. 2—2.

Egy fiatal, legutóbb is egyik fővárosi első rendű kiadó cég sortimentjén alkalmazva volt könyvárus-segéd a fővárosban, esetleg a vidéken szerény igények mellett állomást keres. N. X. J.
15.

Eine aus circa 24,000 Bänden bestehende Leihbibliothek ist aus freier Hand sofort zu verkaufen.

Nähere Auskunft erteilt Friedr. Kilian's k. u. Universitätsbuchhandlung in Budapest.

16.

Cselédkönyvet

igen szép papírra nyomtatva átfűzve és kötve 100 drb. 6 frt, — 500 darab 27 frt, — 1000 drb. 50 frt készpénzért, valamint az összes községi és ügyvédi nyomtatványok raktárát ajánlja.

Szegeden.

VÁRNAI L.
könyvnyomdája.

5. 6—3.

Egy ügyes fiatal segéd, ki a

könyv- és papirkereskedésbe

jártassággal bír, óhajt szerény igények mellett, a fővárosban vagy vidéken alkalmaztatva lenni.

Ajánkozó beszél magyarul, németül és kézi-gyorssajtón is tud dolgozni.

Levelek „S. S. 145.“ jegy alatt e lap kiadóhivatalához kéretnek.

13. 2—2.